De Zuid-Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 47. KAAPSTAD, ZATURDAG, 24 NOVEMBER, 1877. N 4264

SHUTS & HOFMEYR,

No. 11,

KASTEELSTRAAT, KAAPSTAD,

DRUKKEN Brochures, Boeken, Circulaires, Rekeningen, Doop-, Lidmaten-, en Huwelijks Registers, Doodbriefjes, Aires Kaartjes, Bezigheid Kaartjes, enz., enz. enz.

[illegible]

De Afrikaan en Volksvriend

D[illegible]

Zij die voor het Blad wenschen te [illegible]en moeten drie maanden vooruit [illegible]ven van hun voornemen.

[illegible] Extra Vette Kaapsche Schapen
[illegible] Do. do. Merino do.
[illegible] Do. do. Kapater Bokken
[illegible] Do. Gedresseerde Ezels
[illegible] Do. do. Paarden, onder Zadel en Tuig.

Op Dingsdag, 27 dezer,

Z[illegible] Nader [illegible] KRAUTS STATION, [illegible] TE SENDER & [illegible] COMMISSIE [illegible] November [illegible] 7.

DE VILLIERS FAURE & Co. Afslagers

Publieke Verkooping

HUIZE SIJS PAARDEN,

OP VARSCHEDRIFT

[illegible] Veilezels, van 4 tot 6 Jaar.
[illegible] Ruinpaarden, do do.

[illegible] Regina

[illegible]

J. J. Hofmeyr, Afslager

Aan Bloedverwanten en Vrienden

W[illegible]

ADVERTENTIE.

[illegible]

KAPITEIN [illegible]

KAPITEIN [illegible]

KAPITEIN [

Westelijke Provincie Spoorweg.

TIJDTAFEL VAN AF 1 APRIL, 1877.

WORCESTERSCHE HOOFDLIJN.

HEEN. — WEEKDAGEN.

STATIONS.	Afstand in Mijlen.	1 Goederen alleen.	2 Passag. en Goederen.	3 Passag. en Goederen.	4 Passag. en Goederen.
		a. m.	a. m.	a. m.	p. m.
Vertrek van Kaapstad		5 50	7 30	11 42	3 15
Zoutrivier	2	6 2	7 39	11 51	3 25
Durbanweg	12	6 40	8 10	a12 22	3 57
Kraaifontein	19	7 6	a8 34	12 48	a4 24
Muldersvlei	25	...	8 55	..	..
Klapmuts	29	7 52	9 12	1 25	5 4
Paarl	35	8 14	9 34	1 51	5 30
Ladygreybrug	38	...	9 43	2 1	5 40
Wellington	45	10 50	c10 18	r2 44	..
Hermon	60	11 50	11 5	3 31	..
Piketbergweg	70	12 34	11 39	4 5	..
Tulbaghweg	75	1 7	11 55	4 21	..
Cereesweg	84	..	b12 32	4 58	..
Breederivier	93	..	a1 0	a5 23	..
Goudmiweg	101	..	1 26	5 49	..
Aankomst te Worcester	109	.	2 0	6 16	..

TERUG.

Vertrek van			p. m.	a. m.	F	a. m.	a. m.
Worcester		..	..	..		6 42	11 8
Goudmiweg		..	..	..		7 9	11 35
Breederivier		..	..	..		a7 35	a12 1
Cereesweg	24	2 20	..			8 4	b12 32
Tulbaghweg	33	3 30	..			8 41	1 7
Piketbergweg	38	4 5	..			8 57	1 23
Hermon	45	4 34	..			9 31	1 57
		a. m.					
Wellington	64	10 50	6 50	10 33		r2 50	
Ladygreybrug	70	..	7 16	10 53		3 19	
Paarl	74	11 30	7 26	11 2		3 28	
Klapmuts	79	11 58	7 52	11 24		3 50	
Muldersvlei	83	..	..	..		4 3	
Kraaifontein	89	12 48	a8 34	11 58		a4 24	
Durbanweg	97	1 16	8 58	12 22		4 48	
Zoutrivier	106	1 52	9 29	12 53		5 19	
Aankomst te Kaapstad	109	2 2	9 38	1 2		5 28	

STELLENBOSSCHE TAKLIJN.

STATIONS.	Mijlen.	HEEN. 1 Passag. en Goederen.	HEEN. 2 Passag. en Goederen.
HEEN.		a. m.	p. m.
Vertrek van Kaapstad	..	6 55	2 45
" Zoutrivier	2	7 4	2 54
" Durbanweg	12	7 34	3 24
" Kuilsrivier	15	a7 44	a3 34
" Eersterivier	21	8 0	3 50
" Stellenbosch	33	8 32	4 22
Aankomst te Muldersvley	38	8 55	4 45
TERUG.		a. m.	p. m.
Vertrek van Muldersvlei	..	8 4	4 0
" Stellenbosch	7	8 32	4 28
" Eersterivier	16	9 2	5 0
" Kuilsrivier	22	a9 18	a5 19
" Durbanweg	25	9 29	5 30
" Zoutrivier	35	10 2	5 55
Aankomst te Kaapstad	38	10 10	6 8

☞ *a* Deze Treinen houden alleen stil wanneer er Passagiers zijn die op of af willen stappen. Passagiers naar deze stations moeten dus kennis geven aan den Guard.

Treinen ontmoeten en kruisen elkander als volgt:—B en o te Kraaifontein; c en p te Wellington; b te Cereesweg; g te D'Urbanweg. Stellenbossche treinen kruisen elkander te Eersterivier.

MALMESBURY TAKLIJN.

HEEN.	Mijlen.	Kosten.	Passagiers en Goederen.	Passagiers en Goederen.
			a. m.	p. m.
Vertrek van Kraaifontein	..	..	8 40	4 30
" Kliphuevel	10	51	9 22	5 12
" Kalabas Kraal	20	15	10 0	5 50
Komt te Malmesbury	29	27	10 36	6 26
TERUG.	Mijlen.	Kosten.		
			a. m.	p. m.
Vertrek van Kraaifontein	..	..	6 30	2 25
" Kliphuevel	9	12	7 5	3 0
" Kalabas Kraal	18	56	7 43	3 36
Komt te Malmesbury	29	27	8 25	4 15

Deze treinen loopen in connectie met treinen die van Kaapstad vertrekken ten 7:30 a.m. en 3:15 p.m., van Wellington ten 6:50 a.m., en van Worcester en 11:8 a.m.

GEDOOPT

Te Papendorp, in de Ned. Geref. Kerk, op Zondag, den 18den November, door den Eerw. G. W. van den Bos:—Eene dochter van den heer Charles Henry Adriaan de Nijs Pentz, met name Catharina Reinietta Jacomina. Een zoon van den heer Michael Adriaan Lambrechts, met name Jan Christiaan la Cock. Eene dochter van den heer Hendrik Samuel Tijs, met name Emma Eliza Maria.

VOOR KOOPINGEN.

VASTE EN LOSSE GOEDEREN.

DOOR E. E. PENTZ EN CO.

Nov. 24.—Wellington, Ossen, van D. J. Malan.

DOOR DE VILLIERS, FAURE EN CO.

Nov. 27.—Klapmuts Station, Schapen en Bokken, van Steinsberg en Pommel.

DOOR C. P. VAN ZIJL.

Dec. 5.—Keerom, distrikt Montagu, Vee en Losse Goederen, van J. de Kock.

DOOR F. W. MOOKKEES, JR., EN CO.

Dec. 14.—Gemsbokskuil, Vee en Losse Goederen, van J. H. Muller.

Dec. 20.—Paardenbosch, Vee, en Losse Goederen, van S. P. van der Merwe.

VASTE GOEDEREN.

DOOR E. E. LINDENBERG EN CO.

Nov. 30 en Dec. 1.—Worcester, Vaste en Losse Goederen, van W. Tyers.

DOOR E. G. MAYER.

Dec. 11.—Visschboekstraat, Vaste en Losse Goederen, van J. W. Moorrees.

De Zuid-Afrikaan.

ZATURDAG, 24 NOVEMBER, 1877.

DE TOESTAND DER GRENZEN.

Die de verzameling van elders geplaatste en tegen elkander inloopende telegrammen leest, zal wel met Pontius Pilatus willen uitroepen: Wat is waarheid? Is het de Regering, of is het de andere kant, die de zaken voorstelt "zooals zij niet zijn?" Is het McKinnon en den overigen Kaffers, die met Mapassa overkwamen, werkelijk te doen om op de blanken los te gaan? Staat een verdere Kaffer-oorlog ons inderdaad voor de deur, waarin deze lieden en de Gaikas met elkander gemeene zaak zullen maken? Deze zijn vragen, welke bij een ieder moeten opkomen, maar die niemand kan oplossen.

Eén ding echter is duidelijk, t.w., dat de toestand kritiek is en dat alles afhangt meer nog van de wijze waarop de zaken door de Regering geleid worden, dan van de magt, welke zij ter harer beschikking heeft. Het is te begrijpen, dat Mapassa en McKinnon niet uit vurige liefde tot de blanken naar de Kolonie overkwamen. Zij twijfelden aan Kreli's vermogen om zich tegen de Koloniale Regering staande te houden, en trokken alzoo door de Kei om hun vee en hunne geweren te redden. Maar nu zij bevinden, dat niettegenstaande dien stap hunne geweren toch in gevaar zijn, door het Gouvernement opgeëischt wordende, en zij een belangrijke boete aan vee moeten opbrengen, is het te verstaan dat zij onrustig worden en eene weerstrevige houding aannemen.

De Regering had hetgeen zij nu doet, moeten doen vóór zij een enkelen Galeka in Britsch Kafferland toeliet. Zij had Mapassa moeten toeroepen: "Hier is geen toegang voor gewapende kaffers: wij laten geen enkele uwer volgelingen toe, over de rivier te komen, tenzij gij uwe geweren afgeeft." Zij dacht daar echter niet aan. Zij liet den man met zijn ganschen gewapenden drom zich in de kolonie vestigen. En toch zij had hem zonder het minste gevaar kunnen terugdrijven, al zouden zij zich ook dientengevolge bij hunne opstandige landgenooten hebben gevoegd. Immers het kwam er weinig op aan, of Kreli's horden in het geïsoleerde Galekaland een paar duizend meer of minder telden. Indien een afgelegen kruidmagazijn toch in de lucht vliegt, is er niets aan gelegen, of er een ton meer of minder in is geborgen. Maar eene gansch andere zaak is het, die ton over te brengen naar eene digt bevolkte buurt, vol van ontvlambare stoffen, Mapassa's kaffers konden niet in de onmiddelijke nabijheid der Gaikas en andere koloniale kaffers worden ontwapend, zonder op de vreesachtigheid, indien al niet op de hartstogten van dezen te werken. Het is uit de telegrammen van beide zijden duidelijk, dat de stap zulk eene uitwerking heeft gehad. Dat de Gaikas, die in minder onmiddelijke aanraking met de Galekas zijn gekomen, rustig zijn aan het ploegen en het maken van watervoren, gelooven wij met den eenen kant; dat zij die de beroerlig onder de blanken op de grenzen wantrouwen, naar hun geweren omzien, evenzeer als die jongeren onder hen, die nog droomen van een dag, waarop zij den blanken man in de zee zullen kunnen drijven, gelooven wij mede. Het is naarmate de berigtgever op het een of het andere deel des volks heeft gelet, dat hij gansch geruststellende of uiterst zorgwekkende tijdingen seint. Het is de oude geschiedenis van de twee ridders en het half ijzeren half koperen standbeeld herhaald. De verstandige zal letten op de beide deelen des volks, op den eene zoowel als den anderen kant des beelds, om tot eene juiste gevolgtrekking te geraken. En het schijnt of de Regering nu toch op weg is om die gedragslijn te volgen. Zij preekt, volgens den gisteren ontvangen telegram, niet langer dat er volstrekt geen gevaar is. De Ed. heer Brownlee althans raadt den boeren aan, hunne gezinnen naar de dorpen te brengen, ten einde op gebeurlijkheden voorbereid te zijn.

Het was meer dan tijd voor de Regering, te toonen, dat zij den zakentoestand ernstig opvat. De onrust op de grenzen duurt al te lang. Maanden reeds hebben vele gezinnen hunne meubels en andere artikelen op de dorpen en moeten zij zich op hunne plaatsen in zeer primitieven stijl behelpen. Het parmantige deel der Kaffers rooft regts en links. De handel en boerderij kwijnen. Niemand slaapt gerust. En al den tijd door moet eene groote magt op de been worden gehouden. Het wordt eene ernstige vraag, of het per slot van rekening niet best zou zijn, maatregelen te nemen om den boel te doen losbreken. De langgerekte vrees voor oorlog gaat soms vergezeld van meer onheilen dan de oorlog zelf.

De heer Irvin heeft een vertrouwden inlander door de Gaika-lokatie gezonden, van af den Magistraatszetel tot de John's Zendingstatie aan de Kabousie. Vond het volk overal aan het ploegen en alleen aan de Kabousie en in de nabuurschap van Dhimba was iets bekend van McKinnon. De Gaikas aldaar wantrouwen hem, als zijnde van Kreli gedeserteerd, nadat hij eerst het standje met de Gaikas had helpen aan den gang zetten. Wright en Sandilli kwamen op de statie aan toen de bode zich daar bevond. Sandilli zeide, dat McKinnon gekomen was om hunne plaats te bevuilen. Sandilli en Wright gingen naar Dhimba om de affaire omtrent McKinnon in orde te maken. De indruk is deze, dat de Gaikas gaarne McKinnon zouden zien gevangen nemen wegens zijne desertie van Kreli. In de stad gekomen boeren van de Gonubie, zeggen, dat Brownlee, dien morgen met hen reizende, den raad gegeven had om hunne huisgezinnen naar de stad te brengen. Het Gouvernement verneemt, dat de inlanders, zelfs in Dumbha's lokatie aan het ploegen zijn. Er zijn geen troepen van Oost Londen getransporteerd. Er heerscht vrij wat opgewondenheid, maar de geruchten moeten, als gewoonlijk, met veel omzigtigheid beoordeeld worden.

Preekbeurten op morgen.—Groote kerk: 's morgens, Dr. Robertson; Engelsch, Dr. Robertson; 's avond, Ds. A. van Velden. Nieuwe kerk: 's morgens, Ds. Fraser (indien de maalboot bij tijds aankomt) anders Ds. Luckhoff.—Zeepunt: Ds. Stegmann.—Papendorp: Ds. A. van Velden.

In de Duitsch E. L. Kerk zal morgen voormiddag ten 10 ure worden gepreekt in de Hoogduitsche en s' avonds ten half 7 ure in de Hollandsche taal.

Te Heidelberg is een tak gesticht van de Standard Bank.

De "Steynsburg Times" is dood. De heeren Walter en Alexander, van Cradock, gaan eene andere courant in de plaats daarvan oprigten.

Een Cricketpartij wordt heden namiddag gepeeld te Wijnberg, tusschen de Zuid Afrikaansche en Bisschoppelijke Colleges.

Evang. Luth. Kerk.—De collecte ten behoeve van det Predikantsfonds zal morgen alhier plaats hebben.

Een Kleurling baadde Donderdag met eenige anderen bij het Barkly Bad. Hij zonk plotseling weg en na verloop van twee uren werd zijn lijk gevonden.

De heer Geary heeft op nieuw aanschrijving ontvangen, dat tegen hem eene kriminele vervolging zal worden ingesteld wegens den vermeenden laster ten opzigte van den heer R. le Sueur.

338 Springbokken werden door den heer Schalk Theron in acht maanden tijds geschoten op zijn plaats Klipkraal, Richmond, en wel met een Westley Richards achterlader.

De Scharlakenkoorts heeft in het distrikt Colesberg ook al slagtoffers gemaakt; onder anderen zijn twee kinderen van den heer J. C. Pretorius, te Valschfontein, verleden week er aan gestorven. De een was 2, de andere 7 jaren oud.—*Advertiser.*

De groote hitte op ll. Maandag en Dingsdag, heeft in enkele der wijndistrikten schade aangerigt. In de Kaapstadsche tuinen was de zwarte roest in de nu verstreken koele weken meer dan gewoonlijk hevig.

Konstabel McCrae, die voor een paar weken in het bureau van politie van de trappen viel en zijn hoofd en rug bezeerde, is Donderdag in het Somerset Hospitaal aan de gevolgen gestorven en gisteren met honneurs begraven.

De nieuwe troon voor President Brand is te Bloemfontein aangekomen en zal in de Raadzaal geplaatst worden. Het bestaat uit een verheven stelaadje, een troonhemel en eenen gemakkelijken leuningstoel, welke veel zullen bijdragen tot het indrukwekkend schouwspel onzer aartsvaderlijke vergaderingen.

Een lastig abuis.—Een mijnheer Picard werd voor eenigen tijd door den Magistraat van Fort Beaufort schuldig bevonden aan veediefstal en deswege gevonnisd. Het bleek later echter, dat de man met de misdaad volstrekt niets te maken had, maar voor een ander was aangekeken. Het Hof voor de Oostelijke Distrikten vond zich alzoo verpligt het vonnis te vernietigen.

Astronomie.—De voorlezing door den heer Henry Solomon over deze wetenschap gehouden in eene vergadering van het Groenepuntsche en Zeepuntsche Genootschap, is voor partikuliere verspreiding gedrukt. Die het voorregt hadden, de rede uit den mond des sprekers zelven te hooren, betreuren het, dat zij niet voor een veel uitgebreider kring van lezers is verkrijgbaar gesteld.

Duitsche Immigranten.—Binnen kort wordt de bark *Uranus* hier verwacht met Duitsche immigranten, wier namen met bijzonderheden van beroep, enz., te vinden is in de *Gouvernementscourant*. Meestal zijn zij landbouwers, en gegadigden, die hen in dienst willen nemen, zullen de gelegenheid hebben om bij de aankomst met hen in persoon of anders door middel van de Immigratie-commissie onderhandelingen aan te knoopen.

De Indische koelie Ramsan werd, naar men weet, voor een paar weken door den Magistraat van King William's Town veroordeeld tot 12 maanden tronkstraf wegens het verspreiden van valsche tijdingen betrekkelijk den krijg in Galekaland, waardoor hij zondigde tegen de eerste sectie van acte 26 van 1857 en de openbare rust in gevaar stelde. Regter Smith heeft het vonnis vernietigd, omdat Ramsan's misdrijf niet valt onder de termen der sectie, die enkel ziet op handlanger uit Kafferland.

Duitsche Immigranten aan de Paarl.—De Regering is van plan, eenige uitspanplaatsen in de Paarlsche afdeeling of geheel of gedeeltelijk aan Duitsche immigranten af te staan. Voor zoo ver wij daaromtrent geïnformeerd zijn, is deze een stap van twijfelachtige waarde. Eerstens zou het gerief van het publiek in het algemeen en dat van de omwonende grondeigenaars in het bijzonder daarbij kunnen lijden; en tweedens, is het verre van zeker dat al de beoogde landerijen wel geschikt zijn voor het doel. Onder het hoofd "Paarlsche Afdeelingsraad" komt de lezer wat omtrent dit onderwerp te weten.

De heer Percy Vigors, voormalig baljuw der kolonie, die na een-en-dertigjarigen dienst tijd op pensioen geteld is, behoorde onder de passagiers, die Dingsdag met de *Dublin Castle* vertrokken zijn. De heer Vigors is een van die innemende goedhartige, welwillende menschen, waarvan de maatschappij er altijd te weinig telt en die men dus met loede oogen ziet henengaan. Wij hopen, dat de heer Vigors, die wegens redenen van gezondheid heeft moeten aftreden, in een meer versterkend klimaat tot zijn vorige krachten moge terugkeeren en een langdurig genot van zijn welverdiend pensioen smaken.

Nederduitsche Tijdschriften. — Naar alle waarschijnlijkheid zal onze Koloniale letterkunde weldra verrijkt worden met twee Nederduitsche tijdschriften. Blijkens den elders geplaatsten brief van "Hollandschen Afrikaander" zal de discussie die laatst in onze kolommen werd gevoerd over de stichting van een genootschap ter beoefening van het Nederduitsch uitloopen op de stichting van een algemeen tijdschrift. Intusschen zal reeds van den 8sten December aanst. te Kaapstad verschijnen "het Zuid Afrikaansche Familieblad," gedrukt aan het kantoor der heeren Van de Sandt de Villiers & Co., en te worden uitgegeven door den heer J. M. Belinfante.

Eene zaak van verbreking van trouwbeloffe diende laatst voor den Magistraat van Grahamstad. John Williams, de vrijer, dagvaardde Mietje, de vrijster—beiden lieden van kleur—voor de waarde van zekere onder hare zorg gelaten artikelen. Mietje stelde van haren kant een eisch in reconventie in wegens verbreking van trouwbeloffte. Blijkens een allerkoddigsten in infaam Engelsch geschreven brief, was het onbetwistbaar, dat, hoewel Williams thans met eene andere schoone gehuwd was, hij voorheen aan de ontroostbare Mietje verloofd was. Gevolgelijk kreeg de dame schadevergoeding ten bedrage van *twee pond sterling*.

Richmond, 17 Nov.—De N. G. Gemeente te Murraysburg heeft £20 bijgedragen ten behoeve der Meisjesschool te Pretoria. Te Richmond werd Zondag bij de N. G. Gemeente £10 voor dat doel gecollecteerd.—Te Colesberg zijn door private personen drie prijzen uitgeloofd bij het volgend examen der distrikts-kostschool te Ratelpoort voor de Nederduitsche taal en de geschiedenis van Nederland. Voor elke klasse is een prijs toezegzegd.—Wij zijn verblijd te vernemen, dat de Eerw. Kerkeraad der N. G. Gemeente goedgunstiglijk de erven, die door Dr. Kotzé onder zekere voorwaarden aangeboden waren om er een publiek park te laten maken, aan de Municipaliteit ten geschenke heeft gegeven. Onze wensch zal dus verwezenlijkt worden en ons dorp zal zich weldra in een publieken tuin kunnen verheugen. De Eerw. Kerkeraad verdient daarvoor den hartelijken dank van het publiek.—Maandag avond, terwijl iemand naar huis ging, ontmoette hij in een onzer straten een klein blank meisje, dat geene moeder had en van haar vader, die zich aan het misbruik van sterken drank overgeeft, verstooten was. Reeds had zij de vorige nachten in eene achterplaats geslapen zonder dekseel en voedsel. De persoon, die het kind vond, nam het arme schaap met zich naar huis, gaf het voedsel en nachtverblijf en bragt het den volgenden morgen naar den Magistraat, die nu (zie Gouvernements-aankondigingen) personen oproept, die gewillig en in staat zijn het kind aan te nemen en te verzorgen.—*Era.*

Te Zeepunt werd voorleden week eene vergadering gehouden van belangstellenden in de Kapel aldaar, om te beraadslagen over plannen ter vergrooting van het gebouw of ter bouwing van eene geheel nieuwe kapel. Na discussie werd tot dit laatste besloten. Een plan van den architect, den heer Freeman, werd aangenomen, volgens hetwelk een cirkelvormig gebouw voor £1,000 zal kunnen worden daargesteld. Eene Bouw-commissie werd aangesteld, bestaande uit twee Nederduitsch Gereformeerden, een Wesleyaan, een Independant en een Episcopaal. De tegenwoordige kapel zal alleen als schoolgebouw worden gebruikt.

Cricket.—Op Vrijdag, den 16den November, werd eene Cricket-partij gespeeld aan de Paarl, tusschen de "Paarlsche Excelsior Club" tegen de "Spes Bona Club," die afliep ten gunste van de laatstgenoemde, die de overwinning behaalde met 5 wickets, tot groote verwondering van het publiek. De "*Excelsiors*" maakten de volgende score:—C. C. A. de Villiers, 4 en 2; Isaac de Villiers, 6 en 0; Shea, 0 en 21; O. T. de Villiers, 0 en 1; J. D. Retief, 2 en 10; W. de Villiers, Jr., 8 en 0; P. Dempers, 4 en 4; P. Louw, 2 en 7; W. de Villiers, Jr., 0 en 3; J. J. Herbst, 0 en 1; P. Minnaar, 1 en 2; Byes, 5 en 14, Leg Byes, 0 en 5; wides, 2 en 7; totaal, 34 en 77; groot totaal, 111. "*Spes Bonas*" J. Immelman, 0 en 5; A. Auret, 1 en 2; J. Lochner, 3 en 4; A. Piekard, 11 en 4; D. Schuurman, 1; J. van der Spuij, 2 en 11; F. Wheeler, 0; J. de Villiers, 0; J. Toerien, 0; Byes, 21 en 8; Leg Byes, 3 en 0; Wides, 3 en 3; No Ball, 1 en 1; totaal, 64 en 48; groot totaal, 112.

Van Montagu berigt men aan de *Cape Times*, dat April, de gevreesde Kaffer, de zoovele diefstallen en tok een moord in de buurt bedreef, aan zijn einde is gekomen. Onder die lieden die waren uitgezonden om hem op te sporen bevonden zich zekere Piet Alexander en een ander. Piet vernam van zijne vrouw dat April in zijne woning was geweest en al den kost had mede genomen. Piet en diens kammeraad stapten toen uit en waren naauwelijks 200 treden ver, toen zij afkwam en April met twee geweren gewapend, een waarvan hij op den aanlegde. Zij verzekerden hem dat zij vrienden waren, waarop hij hen naar de woning vergezelde en hun een omslagtig verhaal gaf van al zijne rooverijen en ook van den moord. Zij stelden hem toen voor om te gaan schijf schieten. Hij consenteerde; maar zoodra zij ieder een geweer, en hij er geen in handen hadden, riepen zij hem toe "Jij is onze gevangene." Hij zette het toen op een loopen, en hoe zij ook riepen "Staat of ons skiet," Hij bleef loopen. Zij gaven toen beide vuur en hij viel dood neder. De magistraat onderzoekt de zaak.

Wellington.—Eene moeder in Israël is ons door den dood ontnomen. Mevrouw de Wed. G. F. Marais ontaliep Zondag morgen ten half-vier ure, in den gezegenden ouderdom van ruim 79 jaren, ten huize van haren schoonzoon, den heer C. D. Cilliè, te Blaauwvallei. Gisteren werd haar stoffelijk overschot naast dat van haar echtgenoot, die jaren lang Ouderling der gemeente geweest is, bijgezet. Een groote stoet volgde het lijk grafwaarts. Aan het sterfhuis hield Ds. Murray eene aanspraak over de woorden: "Kostelijk is in de oogen des Heeren de dood Zijner gunstgenooten." Zij, die de overledene gekend hebben en getuigen zijn geweest van hare teedere vroomheid, hare stille weldadigheid aan de armen en andere deugden, die den Christen versieren, zullen nog lang hare nagedachtenis in gezegend aandenken houden. Onder hare zoons is één ouderling van Noorder Paarl, één diaken van de Moedergemeente Paarl, één diaken van Wellington, één Bankdirekteur; terwijl de overigen nuttige ambten in Kerk en Maatschappij bekleeden. Het getal harer kinderen, behuwd-kinderen, klein- en achter-kleinkinderen, thans in leven, bedraagt 89.—*Medegedeeld.*

Boomen Kappen.—Woensdag stond voor den Magistraat teregt *Toby*, een arbeider, aangeklaagd van overtreding der Municipale regulatien, waaraan hij niet schuldig pleitte. De heer Tennant, stads-ingenieur, verklaarde dat hij op den 20sten zich begeven had op den grond, onlangs door de Municipaliteit van den heer Breda aangekocht, om aldaar overeenkomstig lastgeving van den Raad toebereidselen te maken voor het daarstellen van een dam. Hij vond daar den gevangene met een touw en een bijl, en wel in de nabijheid van een partij gekapte boomen. Getuige vroeg hem voor wien hij die boomen gekapt had. Gevangene antwoordde, voor jufvrouw Breda, en voegde er bij, dat hij slechts dien dag gekapt had, maar getuige dacht dat er meer hout was, dan op één dag kon geveld zijn. Hij had echter den gevangene niet werkelijk met houtkappen bezig gezien, en wist alleen van informatie, hem gegeven door den heer Stigant, die een van de gedeputeerde koopers was geweest, dat het land aan de Municipaliteit behoorde.—De zaak werd van de hand gewezen, omdat de regulatie, krachtens welke de beschuldigde gedagvaard was, daarop geene betrekking had.

Het Z. A. Zendinggesticht hield Woensdag avond zijne 78ste jaarlijksche vergadering. Wegens den fellen Zuidooster en de uitgravingen der Langestraat waren velen verhinderd op te komen. De heer R. M. Ross was voorzitter en hield als zoodanig eene belangstellende toespraak, waarin hij wees op de meest verblijdende gedeelten van het rapport. Onder andere gewaagde hij over de vermeerderde wekelijksche penny-bijdragen, en uitte zijn voorkeur voor kleine contributien van een groot aantal boven groote bijdragen, van een kleine aantal personen, omdat de eerste blijk droeg van eene meer algemeene belangstelling. Het verzoek van de drie melaatsche vrouwen in het Oude hospitaal om gedoopt te worden, voerde hem in de verbeelding terug naar den tijd toen de Zaligmaker nog op aarde rondwandelde, en bewees dat het Evangelie nog altijd hetzelfde is. De Eerw. Heer W. R. Thompson hield de gelegenheidsrede naar aanleiding van Exod. xiv: 15, en nam daaruit aanleiding tot een krachtig woord van opwekking aan alle Christenen om de zaak der zending, op welke blijkbaar Gods zegen rustte, ijverig te ondersteunen. Het orgel werd bespeeld door Mej. Searle, en het koor der Groote Kerk, door eenige vrienden bijgestaan, voerde een aantal gewijde zangstukken uit.

Diamantvelden.—Er gaat een gerucht te Kimberley, dat een boer, die woont nabij de Vrijstaatsche grens, laatst, kalksteen delvende, grond vond, dien hij beschouwde als wat gelijkende op den grond der drooge delverijen. Hij waschte een vracht—zegt het gerucht—en vond vier diamanten. Zijn schoonzoon deed mede een proef en vond drie diamanten. Als gekken stormden zij naar Kimberley, om de vondst te rapporteren en een prospecteer-licentie te bekomen, totdat zij bij majoor Lanyon aanlandden. Hij sloot zich met hen op, bevond dat het waarschijnlijk was dat de plek op Vrijstaatsch gebied ligt en raadde den licentie-zoekers aan "volstrekt niet te graven totdat zij verdere instructien van hem zouden hebben ontvangen." De gevolgtrekking is, dat de lijn moet worden gerectificeerd, voordat iets kan worden gedaan, en deze kleinmoedige grensbewoners gingen zonder licentien naar huis, natuurlijk diep doordrongen van de opregtheid en onkreukbaarheid van alle Britsche ambtenaren. De nieuwe rush is nog onbekend terrein.—David Arnot heeft meer genade gevonden in de oogen van kapt. Warren, dan in die van het Landhof. Om de eene of andere reden is de Regter Stockenstrom's uitspraak vernietigd en de Albanische reserve van 361 v. k. mijlen zal het landgoed worden van het toekomstig geslacht van het doorluchtig Huis van Arnot. Hoedanig het wapenschild van het Huis zal zijn, zal men eerst te weten te vernemen, dat de Eerw. Kerkeraad der N. G. Gemeente goedgunstiglijk de erven, die door Dr. Kotzé onder zekere voorwaarden aangeboden waren om er een publiek park te laten maken, aan de Municipaliteit ten geschenke heeft gegeven. Onze wensch zal dus verwezenlijkt worden en ons dorp zal zich weldra in een publieken tuin kunnen verheugen. De Eerw. Kerkeraad verdient daarvoor den hartelijken dank van het publiek.—Maandag avond, terwijl iemand naar huis ging, ontmoette hij in een onzer straten een klein blank meisje, dat geene moeder had en van haar vader, die zich aan het misbruik van sterken drank overgeeft, verstooten was. Reeds had zij de vorige nachten in eene achterplaats geslapen zonder dekseel en voedsel. De persoon, die het kind vond, nam het arme schaap met zich naar huis, gaf het voedsel en nachtverblijf en bragt het den volgenden morgen naar den Magistraat, die nu (zie Gouvernements-aankondigingen) personen oproept, die gewillig en in staat zijn het kind aan te nemen en te verzorgen.—*Era.*

Springbok, 15 Nov.—He! wat beteekent dat, moest ik heden morgen uitroepen, toen ik reeds vroeg in den morgen werd gewekt door een bedrijvigheid daarbuiten, zoo zelden waar te nemen alhier. Na het wrijven mijner oogen schoot mij de gedachte in, het is heden "Pacht," "Raad" en "Geldzaken" dag. Mogt deze dag maar meer dan eens in 't jaar komen. Maar ter zake: met de verpachting van de Kroonlanderijen is het maar slap afgeloopen. Na de verpachting was er meer leven en men vreest, dat er nog onheil zal geboren worden, daar de pachtbroeders niet met elkaar schijnen te zullen overeenkomen. In den Raad is er almede niets van belang voorgevallen. Men heeft maar rekeningen voor 't maken van paden goedgekeurd. Wat nog al in 't oog liep was, dat bijna elk board-man zijne band in de kas had voor aanzienlijke sommetjes, door henzelven gespandeerd, en wat nog al mooijer is, elkeen inspekteert zijn eigen werk, en gaat zelfs de toegekende sommen te boven. De uitbetaling wordt gesteund zonder oppositie. He! wat moet nog van ons Namaqualand worden? Waar blijft het geld—1d. in de pond? Ellendige Barianen wegen!!—*Belastingbetaler.*

De Zelfmoord van den heer Clifton, in ons vorig nommer als pas gebeurd medegedeeld, maakte Woensdag een punt uit van geregtelijk ondertoek. De eerste getuige die opgeroepen werd, was Walter James Knapp, wonende aan het Tuinplein, en bij wien de nu overledene gedurende de laatste vijf weken in den kost was geweest. Dingsdag was er niets bijzonders aan Clifton op te merken geweest. Hij gebruikte het diner als naar gewoonte en klaagde een weinig over hoofdpijn en over het kwellende van zijne ambtszaken. Met theetijd werd hij geroepen, maar kwam niet, en de heer Honey, die met hem dezelfde kamer bewoonde, ging zien waar hij bleef. Inmiddels ginnegen plotseling met tusschenverloop twee pistoolschoten af. Getuige vloog dadelijk naar boven en vond den heer Clifton op den rug liggen met den regterarm over het aangezigt, terwijl hem het bloed uit den mond gudste. Er lag een revolver met 6 loopen naast hem, twee waren pas gelost, de andere geladen en het wapen zelf was nog warm. Er was een brief en een "kerkdienst" bij het lijk, en zijn horologie, ketting en ringen lagen op een ladetafel. Getuige had den heer Clifton nooit "over zijn thee" gezien. Integendeel deze gebruikte meer limonade dan andere dranken. Hij was meest altijd blijmoedig gestemd, maar klaagde over een breuk. De heer Sam. Honey, een komedant en kamergenoot van den nu overledene, vertelde dat deze nog denzelfden morgen deel genomen had aan eene repetitie in den schouwburg. Na het diner en het rooken van een pijp waren beiden zoowat om half drie op hun bed gaan liggen. Om half zes vond getuige zijn vriend in eene zijkamer met schrijven bezig. Bevestigend antwoordende op diens vraag of hij geslapen had, zeide de heer Clifton: "wat zou ik niet willen geven als ik ook geslapen had." Op de uitnodiging om aan de theetafel te komen, antwoordde hij: ja, in tien minuten. Getuige vertelde toen wat er verder gebeurd was, ongeveer zoo als de vorige getuige gedaan had. De heer Clifton was over 't gebeed opgeruimd. Hij klaagde echter nu en dan over eene inwendige kneuzing, die hij aan boord van de *German* had opgedaan. Hij legde ook groote vrees voor het heete weder aan den dag en had daarover juist toen geklaagd, in betrekking tot het veel werk dat op hem rustte.—Dr. Jackson, die lijkschouwing gehouden had, diende rapport in. Het voornaamste gedeelte was, dat in het verhemelte van het lijk eene wond was, die bij het peilen bleek opwaarts en achterwaarts tot in de hersenen te loopen, en die konden toegebragt zijn door de schoten uit het bewuste pistool, waarvan twee kamers gelost waren, terwijl die wond zelf genoegzaam was om den dood te veroorzaken. De Magistraat gaf een verdict van zelfmoord.—In den bovenbedoelden brief, die aan den heer Honey gendresseerd was, verzekerde de nu overledene dat hij sedert tien jaren lied aan eene vreeselijke ongesteldheid, die erger geworden was door het letsel aan boord opgedaan. Dit, vereenigd met de ongemakken van de zware hitte, had hem een last van lijden opgelegd, dien hij niet langer dragen kon, en derhalve besloten had van zich te werpen. Hij maakte verder daarin beschikking voor de weinige dat hij nog schuldig was en voor de bestemming van wat hij naliet, terwijl hij tevens de hoop uitdrukte dat zijne moeder, zusters en broeders en andere betrekkingen hem om het wanhopige besluit geen lafaard zouden achten. De volgende passage: "de wreedheid van Fanny P. jegens mij, vergeef ik haar," doet nog een dieper oorzaak van lijden vermoeden, dan waarover de overledene geklaagd had.

Transvaal.—De *Volksstem* van 13 Nov. geeft het volgende:—"Het examen van de school had Donderdag plaats in de Ned. Hervormde kerk. Een aantal dames en heeren waren tegenwoordig, waaronder de leden van het Comité voor de nieuwe school, welke Maandag stond geopend te worden, onder directie van Miss Clary, die met een secondante, Miss Ruggles, van Amerika hier zijn aangekomen. De WelEerw. heer Bosman deelde de prijzen uit aan de jongelieden, en maakte gewag dat prijzen niet konden toegekend worden dan alleen aan diegenen die voor een zekeren tijd op school waren geweest, zoodat de jongejufvrouwen H. de Vries en A. Melvill, hoewel zij voor hare vorderingen eerste prijzen verdienden, die niet konden bekomen, daar zij slechts gedurende twee of drie maanden de school bezochten. Miss Clary sprak eenige hartelijke woorden tot de kinderen, en bedankte hen voor de attentie haar bij hare aankomst bewezen. Alle eer moet worden toegeschreven aan Ds. Bosman voor zijne onvermoeide poginge om het onderwijs te bevorderen. Geen opofferingen zijn hem te groot om in het edel vak van opvoeding nuttig te zijn, en wij moeten hem van harte toewenschen, dat hij de vruchten moge zien van zijn werk in de Transvaal, die hem reeds veel verschuldigd is

[illegible] dat zij vernieuwd waren. Ik vroeg hem [illegible] wd konden zijn, terwijl op eene lijst, [illegible] gegeven deze wissels waren verschenen [illegible] onbetaald. Hij zeide mij dat [illegible] vernieuwd waren en open waren gebleven, omdat [illegible] verschil van den [illegible] wissels en het disk[illegible] op de [illegible] was [illegible]. De verte[illegible]listen [illegible] zorgvuldig nagezien [illegible] tot de drie thans vermelde [illegible] niet in staat geweest, eenig bewijs [illegible] van de betaling dezer wissels. [illegible] in den namiddag van 9 Maart [illegible] een verband aan van zijn stiefzoon [illegible] de breekteuren. Hij bood het aan in [illegible] van het bedrag, verschuldigd [illegible]

Hof[illegible] De verweerder had een depositum [illegible] 1000, die getransporteerd was van [illegible] op dien van zijn schoonzoon.

Advocaat Gilchrist: De gesprekken tusschen de [illegible] en verweerder hadden plaats in het [illegible] is niets om te toonen, voor zoo ver [illegible] kon, dat de wissels in kwestie ver[illegible]

Hofregter zeide daarop, dat het Hof thans [illegible] uitmeten.

Hof verdaagde daarop tot Donderdag.

DONDERDAG, 22 NOVEMBER.

[illegible] ten over tieten werd de zitting hervat.

STELLENBOSCHE BANK VS. HEROLD.

[illegible] zeide, dat het een [illegible] van de andere zijde zij [illegible] zinjdet bestaan [illegible] tusschen de partijen te willen be[illegible]

Advocaat Gilchrist: het bestaan eener [illegible] overeenkomst, maar bestreed haar geldigheid hij, dat in de deklaratie moet [illegible] gegeven, dat het Kontrakt in geschrifte bestaat, welke bewering echter [illegible] aan Upington met autoriteiten bewezen [illegible] verzuchte te zijn.

[illegible] werd opgeroepen

M. L. Neethling, L.W.R., sedert Wege's voorzitter van de Bank en bevestigde sedert [illegible] directeur, verklaarde, dat de Bank, inge[illegible] overeenkomst, tot [illegible] geene stappen [illegible] had genomen, natuurlijk buiten deze [illegible] Herold's naam [illegible] als [illegible] van Haarlem. Maar de boeken nagaande, [illegible] getuige, gebleken, dat verweerder, bij de [illegible] van het kassiers [illegible] 50 Stellenbosche [illegible] van Haarlem had [illegible] [illegible] van [illegible] [illegible] zijner [illegible] had zijn naam geteekend als houder van die wissels.

Advocaat Upington legde het officieele register van [illegible] orders, als gedeponeerd op het kantoor van [illegible] Hr. De naam van Herold kwam daar [illegible] bezitter van 10 aandeelen. De [illegible] daar [illegible] plaatsvindt, waarin hij aan[illegible] de tegenpartij het bestaan der overeenkomst, dat verweerder voertig aan[illegible] schuldpapier [illegible] op de [illegible] gezworen promesse eigenlijk zwarig [illegible] Zijn inziens, bleef er geene andere [illegible] aanspraakelijkheid van den ver[illegible] over, welke vervallen bij [illegible] aanschrijving had geleden [illegible] uitvoerige bijonderheden [illegible] te toonen, dat het [illegible] verweerder met aanspraakelijkheid, [illegible] verwonnen waren [illegible] getuigenissen bewezen was, [illegible] verweerder niet [illegible] was op[illegible] voor deze zaak te geven, en [illegible] het [illegible] boeken [illegible] verwijzing wezen kon.

[illegible] geene [illegible] opleveren [illegible] aanspraakelijkheid van de aanspraakelijkheid [illegible] Maar hij beschouwde [illegible] dat onder de dubbelzinnige [illegible] van geene maatregelen te nemen, [illegible] gewaard werd [illegible] promessen, niet [illegible] Maar de Hofregter [illegible] van geen maatregelen [illegible] had op de vorderingen [illegible] Hof [illegible] wegens dienaar [illegible] tusschen partijen [illegible] zijn [illegible] op de promessen te [illegible] had verschillende malen een w[illegible] Hof, naar [illegible] niet heel veel [illegible]

[illegible] uitspraak deed, zeide, dat daar [illegible] was, het Hof geene moeite [illegible] kwam. De overeenkomst [illegible] £50 zou betalen [illegible] aandeel dat hij bezat. En daar [illegible] was, is het daarvoor uitspraak [illegible] van af 10 Januarij 1877. Hofregter [illegible] ten voordele van de [illegible] £180 12s. 6d. met in[illegible] [illegible] £307 [illegible] van af 14 Januarij 1877, alsmede op [illegible] Hofregter zelf [illegible] Maar [illegible] £5 17s. 6d., als waar uit het [illegible] van [illegible] aanspraakelijkheid [illegible] door Mader [illegible] van de instantie [illegible] werd toegewezen verweerden in de [illegible]

METTE [illegible] GOODSMITH VS. BRITTAIN.

[illegible] gevraagd op eene promesse [illegible] £35 15s. 9d., door verweerders [illegible] Maritzburg, een deurwaarder te [illegible]

[illegible] werd aangezocht, dat deze zaak [illegible] betreffende particulier was. [illegible] uitspraak als gevraagd.

ZAAK VAN CAIRNCROSS.

[illegible] om [illegible] te schrappen. Hij was te M[illegible] aan [illegible] [illegible] van [illegible] gekleden. De jurie [illegible] uitgebracht, er bij[illegible] wel schuldig achtte, maar [illegible] gestraft was.

[illegible] verweerder, en Hofregter buiten het verhoor der jurie [illegible] van Cairncross [illegible] had, en verder, dat hij voor het [illegible] onderen van zijn beroep [illegible] bepaalden tijd, maar [illegible] hersteld aan te vragen.

[illegible] STEPHANUS REITEF.

[illegible] aanstelling van een curator *ad* [illegible] gevraagd zijnde, werd [illegible] aangesteld.

MINDERJARIGEN.

[illegible] had eene notie namens Henry [illegible] Elizabeth. Applikants vrouw had [illegible] Beard, eene assu[illegible] Beard stierf, en de polis [illegible] De [illegible] verlangde nu de [illegible] terug te verlof, om het [illegible] vrij te gebruiken.

[illegible] zeer redelijk, maar [illegible] plaatselijken Ma[illegible] waarde van het te [illegible]

[illegible] EN ANDEREN VS. BARBER.

[illegible] verrapportant, Prokureur-[illegible] betreffende pachthuur voor [illegible] van de gevaardigden. [illegible] van Nat. opgeleid had [illegible] vastgesteld, dat als de [illegible] was, hij de dubbel paar[illegible] Applikant had eene dag[illegible] het gewone tarief [illegible] Magistraat [illegible] dat hij [illegible] verwezen in de [illegible]

[illegible] werd aangezocht, dat deze zaak [illegible] betreffende particulier was. [illegible] uitspraak als gevraagd.

De Hoofdregter erkende echter, dat de kwestie van groote distantien nadere overweging verdiende.

VAN REENEN VS. VAN REENEN.

Op verzoek van adv. Leonard en met toestemming van adv. Buchanan, werd de Magistraat van Somerset Oost aangesteld om in deze zaak van echtscheiding getuigen te ondervragen.

OOSTHUIZEN VS. MULLER.

In deze zaak werd een door den Hoofdregter in Mosselbaai gegeven order *nisi*, om verweerder te beletten, overschrijving te plegen op land, dat geheel en alleen aan eischer behoorde, absoluut gemaakt.

MINDERJARIGEN VAN DER MERWE.

Een aanzoek van adv. Maasdorp, om hypotheek te mogen nemen op zeker vastgoed, aan de minderjarigen toebehoorende, werd ten fine van rapport naar den Master verwezen.

Een zelfde lastgeving geschiedde op een dergelijk aanzoek, ook ten behoeve van minderjarigen van der Merwe, door den Prokureur-generaal ingediend.

Het Hof verdaagde tot den volgenden dag.

GISTEREN.

CURATOR VAN SMIT VS. MEURANT.

Adv. Upington met adv. Maasdorp voor eischer; adv. Buchanan met adv. Leonard voor verweerder.

De eisch betrof een verband, dat als een ongeoorloofde voorkeur beschouwd werd en dat de crediteuren op hun derde vergadering besloten hadden, als zoodanig in regten te bestrijden. De insolvent, zoo verklaarde adv. Upington, was N. H. Smit, Jr., winkelier te Clanwilliam, en verkeerde verleden jaar in moeijelijkheden, zoodanig dat hij uitspraak van het Hof tegen zich kreeg voor £48 ten faveure van Brink. Onder zijne krediteuren was ook de firma van der Bijl & Co., die na herhaalde saamenkomsten provisionel vonnis aanvroeg en kreeg op een der promessen van den insolvent. Deze laatste gaf daarop, nl. op 24 Februarij, vrijwillig zijn boedel over, maar had kort te voren, dat is op 5 dier maand, te zamen met zijn vader, mede insolvent, aan den heer Meurant, toen C. C. en R. M. van Clanwilliam, eene volmagt gegeven om ten zijnen faveure een verband te passeren voor £200 tot dekking van twee promessen, maar waarvoor, zoo ver de boeken aangaat, geene genoten waarde te vinden was.

De verweerder pleitte de algemeene ontkenning.

Als getuigen werden opgeroepen

De heer G. W. Stevtier, eenige crediteur in den insolventen boedel van N. H. Smit, Jr. Hij verklaarde dat de boedel op den 5den Februarij, de dagteekening van het verband, insolvent was. In de boeken van Smit was geene aanteekening van transaktien tusschen hem en Meurant, behalve een post van £20 ten faveure van dezen laatste op twee promessen. Negrijs in de boeken was bewijs, dat de insolvent consideratie voor het verband ontvangen had. De nette opbrengst van den insolventen boedel was £108 1s. 8d., zoodat de concurrente krediteuren niets gekregen hadden. Het bedoelde verband was gecedeerd aan St. George Boyes, voor waarde genoten. Kort voor de tweede bijeenkomst van krediteuren had getuige over dit verband een gesprek met St. George Boyes, die hem zeide, voornemens, te zijn het dokument naar Meurant, terug te zenden om de cessie door te halen, want er scheen bedenking gepleegd te zijn, en hij wilde er dus niets mee te doen hebben. Getuige verklaarde verder, dat toen op de laatste vergadering besloten was, de geldigheid van het verband te bestrijden, door den heer St. George Boyes, als agent van Meurant schriftelijk protest daartegen was ingediend, als zijnde niet door de gebleken feiten geregtvaardigd en als reikende naar kwaadwilligheid jegens gezegden Meurant.

Advocaat Upington produceerde nu twee promessen, elke van £100, gedateerd respektievelijk 24 Januarij, 1876, en 15 Februarij 1876, en waarbij de insolvent en diens vader, N. H. Smit, sr., ook een insolvent, beloofden over twaalf maanden de bedoelde sommen met interest in de Standard Bank te betalen op het kredit van Meurant, voor waarde genoten. Vervolgens werd ingediend een groote menigte brieven, gewisseld tusschen Van der Bijl & Co. en den vader van den insolvent, waaruit bleek dat de firma hem herhaaldelijk uitstel van betaling gegeven had, maar eindelijk gedwongen was, in regten te gaan. Tot regt verstand dient nog, dat de oude heer Smit en twee zonen hetzelfde huis bewoonden, dat beide zonen ieder voor zichzelven zaken deden, en dat de vader, behalve zeadingswerk te verrichten, ook nogde boeken zijner zonen hield, en de correspondentie voerde. Alle drie zijn nu insolvent.

Advokaat Buchanan legde ook brieven van den vader van Smit voor, waaruit blijken moest dat zijn zoon alle moite deed om het verschuldigde geld bijeen te brengen, waartoe hij o.a. de opbrengst van eenige vee bestemd had; maar die ossen dadelijk ter verkoopen, zou een heel groot verlies ten gevolge hebben. De geleerde heer trachtte voorts aan te toonen, dat de insolvent, tijdens het verband gemaakt werd, geenerlei intentie had om zijn boedel over te geven of om door dat verband den heer Meurant boven zijn andere krediteuren te bevoorregten.

Advocaat Upington beweerde dat als de curator verplicht is, directe bewijzen te leveren dat iemand het voornemen had om insolvent te gaan, of een bijzonder krediteur te bevoorregten boven de overige—met andere woorden, als het genoeg ware dat een insolvent die intentien loochende en beweerde, dat hij hoopte zich door zijne moeijelijkheden te worstelen—dan zou het voorkomen onmogelijk zijn, ooit eene uitspraak wegens ongeoorloofde preferentie te bekomen. En uit de korte geschiedenis der handelszaken van den insolvent maakte hij op, dat de man spoedig tot ondergang gemaakt was, en op den 18den Februarij wel degelijk insolvent was, en reeds veel vroeger ook. De geleerde heer trad in uitvoerige beschouwing over de omstandigheden der zaak om zijne stelling te handhaven.

De Regters raadpleegden voor eenige minuten onderling, waarop het Hof weigerde de door advokaat Buchanan gevraagde absolutie van instantatie te geven.

Daarop werd voorgeroepen voor de defensie

De heer L. H. Meurant, de verweerder, die de cheques voorlegde waarophij de voorschotten doorhem aan den vader van den insolvent en den insolvent zelven gedaan had. Hij beschouwde de transaktie als een en dezelfde met vader en zoon. Getuige was verleden jaar naar Engeland geweest, en vóór zijn vertrek was de oude heer Smit bij hem geweest, om te zeggen dat hij voornemens was een huis te koopen, en dat hij daarop een verband voor de £200 zou geven. Maar het huis werd niet gekocht, en toen getuige in December terug gekomen was, schreef hij (in Januarij 1877) om betaling voor de beide promessen. Het bleek dat de zoon van die £200 niet minder dan £146 genoten had. Maar geen van beiden zou betalen en daarop had getuige sekuriteit geëischt voor de schuld. Vader en zoon kwamen toen bij getuige, verzochten om zes maanden uitstel en boden een preferent verband aan; maar getuige was volstrekt niet met de transaktien van den zoon bekend, of met de omstandigheid zijner zaken met van der Bijl & Co. Getuige nam de aangeboden volmagt om het verbandte nemen dus aan.

N. H. Smith, sr., vader van den insolvent, verklaarde dat de getuigenis van den heer Meurant met de waarheid overeenkwam. Hij, getuige, hield op den dag toen het verband gegeven werd zijn zoon voor solvent. Het doel van het verband was om tijd te winnen en Van der Bijl en een paar andere krediteuren af te betalen, waarvoor hij het geld had, terwijl het vrij zeker was, dat in zes maanden tijds de som van £200 aan Meurant zou kunnen betaald worden. De reden, dat de afrekening niet geschiedde, was dat de dagvaardingen van Van der Bijl & Co. zoo snel inkwamen, en hij toen aan zijn zoon den raad gaf om zich onder het benefit van den insolventen wet te plaatsen, liever dan het goed bij executie te laten verkoopen. Bevorens had hij nooit met zijn zoon over boedelovergave gesproken. De getuige werd zeer naauwkeurig over de transactien der laatste weken voor de insolventie zijns zoons ondervraagd, maar was heel open en duidelijk in zijne antwoorden omtrent de regeling der zaken, zoowel van hemzelven als zijn zoon, waarvan hij bleek de bestuurder te zijn.

Advokaat Upington maakte nog eenige aanmerkingen, waarin hij aantoonde dat, hoewel de transaktie, wat den heer Meurant aanging volkomen *bona fide* bleek te zijn, zulks met het geval was wat de insolvent betreft. De verweerders zijde had wel gezorgd, den insolvent niet als getuige op te roepen, uit vrees voor contra-verhoor. De geleerde heer beweerde verder dat wat de getuigenis van Smith Sr. betreft over de solventie van zijn zoon, toen het verband gepasseerd werd, deze niet vertrouwbaar was, want een van beiden, de man moest zich schromelijk vergissen of anders niet grondig met de zaken zijns zoons bekend geweest zijn.

Advokaat Buchanan repliceerde, maar zijn betoog liep alleen in herhalingen van de gronden waarop hij meende dat er volstrekt geene insolventie was in overweging geweest, en dat het verband dus geene ongeoorloofde preferentie was.

Het Hof eenigen tijd beraadslaagd hebbende, verklaarde de uitspraak in overweging te zullen nemen.

De Oorlog op de Grenzen.

Een telegram, Dingsdag avond door de *Cape Times* ontvangen, stelt het voor, dat McKinnon niet zoo zeer vijandelijke oogmerken tegen de Regering koestert, maar dat hij zich niet wil laten ontwapenen. Uit de bijvoeging, dat Sandilli geweigerd heeft zijn vee te ontvangen, zou men moeten opmaken, dat hij bij de Gaikas geene ondersteuning te verwachten heeft.

Een telegram van Woensdag avond, over hetzelfde onderwerp sprekende, zegt :—

Berijt, dat vier van McKinnon's manschappen zijn gedood door de Policie.

Gaikas tarten de Policie om over hunne grens te komen.

Gaikas hieven den oorlogskreet aan, overal rondom de Gonubie, heden morgen, maar geene gevechten.

Brownlee heden verwacht te Draaibosch.

Troepen op Gray's plaats; bevel aan hen om McKinnon te vangen, ingetrokken.

De Regering kondigt aan, dat alles stil is in Anta's land, dat aan Queen's Town grenst.

De onbepaaldheid van het telegram en het feit, dat het geen datum draagt, ontlokt vele aanmerkingen.

GALEKAS GEWAARSCHUWD.

Het Gouvernement heeft aan de Galekas eene kennisgeving gerigt, waarin een overzigt wordt gegeven van de geschiedenis der oorzaken, die geleid hebben tot den jongsten oorlog, tot het afzetten van Kreli en tot de verbeurdverklaring van zijn land. Met uitzondering van de raddraaijers in do jongste rustverstoringen wordt pardon beloofd aan allen, die zich bij Kolonel Eustace aanmelden, zijnde deze belast met de zorg over het voormalig land der Galekas. Zij, die zich niet aanmelden, en allen die dezen huisvesten en adsistentie verleenen, zullen behandeld worden naar eisch van de omstandigheden. De raddraaijers, die van dezo vrijstelling zijn buitengesloten, worden niet genoemd. Naar men vernemt, is bedoeld dokument in het Kaffersch vertaald en zal het in groot getal verspreid worden.

De *Standard and Mail* publiceerde Donderdag het volgende telegram :—

King William's Town,
Donderdag, 10.45.

De heer Brownlee teruggekeerd van eene poging om Mapassa te ontwapenen. Op het beste gezag moet ik u mededeelen, dat de zaken met de Gaikas tot een krisis zijn gekomen. Alle boeren komen met snelheid te Draaibosch aan. Militaire piketten houden het oog op de gewapende Gaikas, en ieder oogenblik kan gevuurd worden.

Het bovenstaande telegram doet meer vermoeden dan het in houdt. Wij stellen er tegenover eene dépêche Woensdag namiddag aan het Koloniale Kantoor ontvangen. Aan den inhoud zal men zien, dat de zender den staat van zaken uit een geheel ander licht beschouwt dan de correspondent van vorengenoemd blad :—

21 November, 4 nam.

"Laatste berigten zeggen, dat de Gaikas in alle gedeelten van de lokatie aan het ploegen zijn en aan het herstellen der waterloopen, enz., enz., en dat er niet de geringste reden van ongerustheid merkbaar is. Wel verre van tot opstand te willen komen, verkeeren de Gaikas in groote vrees voor een aanval van onze zijde."

Wie spreekt nu de waarheid? Bovengenoemde zustercourant telegrafeerde onmiddelijk dit nieuws aan haren correspondent in King William's Town en kreeg deze boodschap in antwoord terug, namelijk :

"Vraag aan het Koloniale Kantoor, of de 120 soldaten en de twee bergkanonnen waren uitgezonden om de Gaikas te helpen, en of de soldaten in den nacht uit Oost Londen gebragt werden om hen te helpen waterloopen te maken! . . . Het door u bedoelde telegram was hier uitgevaardigd om eene dépêche van de *Mercury* onschadelijk te maken tot welker publicatie het Gouvernement beweerde van niets te weten.—Liefeldt is in Anta's distrikt, zestig mijlen van Draaibosch."

Laat in den namiddag van denzelfden dag, te weten, om half vijf, gaf de *Argus* deze dépêche uit.

Wij hebben het volgende entvangen van onzen correspondent te King William's Town :—

Laatste Telegrammen.

De volgende zeer belangrijke dépêche werd Donderdag avond om 10.15 onvangen en gisteren morgen om 8 uur door de *Argus* gepubliceerd. Zij kwam van King William's Town :—

Op navraag vernemen wij, dat de ontwapening van Mapassa bepaald was op Dingsdag. Mapassa had 200 stuks vee bijeengebragt om de boete te betalen, maar opperde bezwaren tegen de ontwapening, omdat hij in Galekaland gevestigd was en bij het alleveren van zijne wapenen geheel weerloos zou zijn.

McKinnon beweert Britsch onderdaan te zijn. Hij zegt als zoodanig jaren geleden in Galekaland te zijn gegaan, en eenmaal in de Kolonie teruggekeerd zijnde, had hij geen lust weer de Kei over te steken. Maandag morgen vroeg begon zijn volk op te trekken in de rigting van Dhimba, den broeder van McKinnon. Tegen den avond volgden de overigen, opgegeven als drie honderd, met het vee. De politie kreeg order om het vee te onderscheppen, maar mogt het de grenzen der Gaikalokatie overgetrokken zijn, dan de operation te staken en den Magistraat bij Sandilli op te roepen om vroeger gegeven orders ten uitvoer te leggen. Mitchell met zes man politie de Kaboesie bij vergissing voor de grenzen aanziende, stak den wagenweg over, ging in M'Dimba's lokatie, zag daar vee en nam 250 stuks in beslag. Er werd op hen gevuurd, welk vuur zij beantwoordden, terwijl zij eindelijk met 150 stuks vee retireerden. Aan geen van beide zijden iemand gesneuveld of gewond. De bevelvoerende officier van de politie, rapport van het gebeurde ontvangen hebbende, gaf last het vee terug te zenden, daar de grenzen der Gaika's locatie bij vergissing overschreden waren. Zoo stonden de zaken en de kwestie was nu, welke stappen er zullen genomen worden.

Het verlies dat de boeren in de nabijheid van M'Dimba's locatie aan vee lijden is enorm, en het schijnt volstrekt noodzakelijk beslissende maatregelen te nemen. Brownlee's advies aan de boeren leggen wij aldus uit :—Breng de vrouwen en kinderen weg, opdat als er moeijelijkheden ontstaan, de boeren geen belemmering zullen hebben in het vinden eener plaats van veiligheid. De T'Slambies waren op geannexeerde landen in den omtrek van Draaibosch, maar andere botsingen hebben er niet plaats gehad.

Er heerscht groote opgewondenheid onder de Europeanen. Er worden legers gevormd, en de Europesche familien verhuizen naar de stad.

UMTENTU, DONDERDAG, 1.40 nam.

De Vrijwilligers zijn huiswaarts gekeerd, na eene hartelijke dankzegging van den Kommandant.

Het Queenstownsche contingent nog niet gegaan; het eerste in 't veld, het laatste er uit.

Griffith met Robinson's artillerie en vier honderd man polisie op weg naar Fort Bowker.

Commissie van onderzoek: Majoor Elliot, Chalmers en Pattle, aangesteld in betrekking tot de Idutywa reserve.

Hier in 't rond schijnt alles rustig te zijn.

De Moord van den heer Van Rensburg.

Het volgende is een volledig rapport van het voorloopig verhoor van den jongen van Rensburg voor den Graaff Reinetschen Magistraat:

Jonge Rothman werd in het dok geplaatst. Hij schijnt 13 of 14 jaar oud te zijn en niet heel groot voor zijn ouderdom,—hij is nog maar een kind. Niemand kon denken dat hij deel kon genomen hebben aan het beramen of uitvoeren van zulk een vreeselijken moord. Het hof was vol menschen om den jongen te zien en de getuigenis te hooren. De eerste getuige die opgeroepen werd was

C. J. van Rensburg. De verklaring Vrijdag door hem afgelegd werd hem voorgelezen. Hij zeide dat dezelve correct was. Zijne verklaring voortzettende zeide hij dat gevangene, Sebastiaan Christoffel Rothman, de Rothman was daar hij in zijne vorige verklaring op doelde. Toen hij (getuige) naar bed ging was zijn vader (de overledene) in het voorhuis. De Overledene ging toen naar bed en Rothman en getuige's broeder Karel bleven in het voorhuis. De overledene gebruikte geen avondeten, maar ging zonder hetzelve naar bed. Er had dien avond geen twist plaats tusschen zijn broeder en zijn vader. Had nooit gehoord dat zijn broeder dreigende taal tegen zijn vader gebruikte. Had zijn broeder nooit hooren zeggen dat hij zijn vader zou dooden. Toen hij den volgenden morgen opstond ging hij naar den stal en zag dat twee paarden weg waren. Het eerste wat dien morgen voorviel was dat zijn moeder hem vroeg waar zijn broeder was, omdat zijn broeder niet bij hem geslapen had. De deur van mijns vader's kamer, zeide hij, stond half open. Ik zag bloed buiten en ging toen binnen. Ik zag noch mijn vader noch Rothman. Ik zag bloed op den grond, het bed en op een bijl. Ik denk dat ik de bijl den vorigen avond gebruikt en in de kamer gezet heb. Mijns vader's kleederen waren weg. Ik kon zien dat het lichaam van het bed gesleept was. Ik ging toen op het spoor van een lichaam dat naar den stal gesleept was. Bij den stal was een plas bloed en merken alsof het lichaam daar op het paard geplaatst was. Er waren sporen van twee paarden. Van de kamer naar den stal was bloed en het spoor van iets dat gesleept was. Omtrent 500 yards van den stal zag ik het spoor van een man. Ik volgde het spoor meer dan 1000 yds. Ik ging terug en Zoon (Ismael) ging voort op het spoor. Het bastermeisje ging ook een eind op het spoor. Zij sliep in de kombuis. Toen Zoon en Michiel terugkeerden zeiden zij dat zij mijn vader in een gat gevonden hadden. Ik ging eerst naar van de Berg, naar Holloway en Hewit, en van daar naar Graaff-Reinet. Het was 3 ure in den middag toen ik in de stad kwam. Ik denk dat het mijne zuster was die een stuk van den hersenpan opraapte tusschen het huis en den stal. Zoon zeide eerst aan mijne moeder dat hij het lichaam gevonden had. Mijn vader had dikwijls oneenigheid met mijn broeder gehad. Zij hadden *banja kwesties*. Het is lang geleden dat mijn vader hem laatst geslagen heeft. Ik ben er zeker van dat mijn broeder mijn vader nooit bedreigd heeft. Meer dan een maand geleden liep mijn broeder van mijn vader weg. Ik weet niet waarom hij weg liep. Hij ging bij dag weg. Wij waren in het veld met een wagen en mijn vader zeide hem, aan de honden water te geven. Hij ging om dit te doen, maar kwam niet terug. Het water was op den wagen. Stoffel Slabbert bracht hem terug. Hij was vier dagen weggeweest. Ik weet er niet van dat mijn broeder na zijn terugkomst mijn vader en moeder aangevallen heeft. De paarden kwamen Zaterdag morgen naar de werf terug. De een was aan beide zijden vol bloed, de ander op de rechter heup.

Dr. Maasdorp verklaarde :—Ik ben Distrikt Geneesheer van Graaff-Reinet. Op den 10den onderzocht ik te Zevenfontein het lijk van den heer Philip van Rensburg. Ik konde hem gedurende zijn leven. Het lichaam had een hemd, frok, onderbroek en sokjes aan. Het hemd en de frok waren vol bloed. Buiten aan het lichaam aan de zijden en heupen vond ik eenige kneuzing. Op de rechterzijde van het hoofd, nabij de locatie, vond ik eene snede omtrent 6 duim lang, welke 3 duim in de hersens gedrongen was, en weinig lang. Deze sneed de hersens omtrent 4 duim open. Ik vond een klein stukje been omtrent zoo groot als een shilling in de hersens. Een stuk been werd mij getoond dat juist in de hersenpan paste. (Stukken vertoond.) Ik vond ook een steekwond in de luchtpijp en een snijwond over het sleutelbeen bij het borstbeen. De hersens waren erg beschadigd en er moet veel bloedverlies gewoest zijn. De ingewanden waren in gezonden toestand met uitzondering van het hart, waar een vetachtig gewas om was, hetwelk na verloop van tijd den dood veroorzaakt moest hebben. De oorzaak des doods was bloedverlies uit de hersens. Een bijl zou de wonden aan het hoofd veroorzaakt hebben. De kneuzingen aan de heupen en zijde konden veroorzaakt zijn door het slepen van het lichaam over den grond. Er was een riem om zijn nek.

Carel van Rensburg, terug geroepen zeide dat de niet aan zijn vader behoorde. Hij kende hem niet.

Gerhardus Jansen van Rensburg, gezworen bleef bij de verklaring door hem op den 10den te Zevenfontein afgelegd. Op den morgen na den moord liet zijne moeder hem te Zoekoegat halen. Hij herkende de beurs te Grootvlei gevonden als die van zijn vader. Zijne getuigenis voortzettende zeide hij:—Ik ken de riem hier voorgebracht niet, welke om mijns vaders nek was. Sedert mijn broeder de laatste maal van mijn vader weggegaan is waren zij nooit op goede termen. Ik heb hen nooit elkaar zien slaan, maar mijn vader dreigde hem te slaan. Ik heb nooit gehoord dat mijn broeder mijn vader met slagen dreigde. Gisteren voor acht dagen waren mijn vader en twee broeders met mij te Zoekoegat. Mijn vad r zeide dien morgen. "Ik kan dien jongen man niet vergeven" —mijn broeder; "Ik zal hem gaarne aan een wagen willen vast maken en hem doodslaan—zijn kop inslaan." Hij zeide niets meer en ik zeide niets. In den middg zeide mijn broeder tot mij. "Ik heb niet weggelooven en ik weet niet waarom mijn vader mij in de couranten geadverteerd heeft—Hollansch en Engelsch—en door de telegraf: het zal de wereld doorgaan." Hij zeide dat zijn vader hem nooit schadeloos kon stellen, zelf al verkocht hij al wat hij had, voor dit verlies van zijn karakter. Hij zeide dien dag verscheidene malen dat hij nooit in zijn hart kon vergeten hoe zijn vader hem in de couranten publiek gemaakt had.

Sanna Matheus, gezworen, bleef bij de verklaring door haar te Zevenfontein afgelegd. Het komt alles voor in de verklaring nu door haar afgelegd: Ik was een dienstbode van wijlen den heer Rensburg. Ik weet niet hoeveel geld hij in zijn beurs had toen hij vermoord is. Ik slaap alleen in de kombuis welke naast de slaapkamer van den overledene is. Ik heb geen geraas gehoord. Er had den vorigen avond niets bijzonders plaats. Ik weet niet hoe laat ik ging slapen. Meijfv. en jongejuf. van Rensburg waren in de zitkamer toen ik ging slapen. Heb nooit iemand den overledene zien dreigen. De vader en zoon waren niet altijd goede vrienden. Ik heb nooit den vader den zoon zien slaan noch den zoon den vader, ook niet zien dreigen.

Zoon Matheus *alias* Ismael :—Ik was in dienst van den heer Rensburg als schaapwachter. Ik slaap in mijn huis achter de kraal. Ik was in dat huis den nacht toen Rensburg vermoord werd. Mijne moeder en broeder sliepen daar, alles te zamen acht in getal. Ik hoorde dien nacht niets en zag ook niets. Den volgenden morgen hoorde ik voor de eerste maal van jonge Karel van Rensburg dat hij vermoord was. Hij zeide mij dat de paarden weg waren en dat er bloed voor de deur lag. Ik zag bloed achter den stal. Ik zag geen spoor voor dat ik bij de plek kwam waar de ou baas gelegen had. Ik vond ook twee menschensporen waar ik de paardensporen vond—vellesschen sporen. Ik had vaurhoutjes en met het licht ging ik in het gat en vond het lijk. Het is niet waar dat Ik dien nacht in de kraal geslapen heb en een geraas gehoord heb en menschen en paarden gezien heb. Ik kan niet zeggen dat de menschensporen de sporen van gevangene en jongen Rensburg waren. De sporen gingen niet tot bij het hol maar tot omtrent 50 treden van daar. Van waar zij stil gestaan hebben zag Ik slechts het spoor van een man. Had niemand den baas Hoeren dreigen. Ik ken den riem om aan mij vertoond, het is de halterriem van mijn baas.

Carel van Rensburg teruggeroepen ontkende dat de riem aan zijn vader behoorde.

Gevangene werd aangehouden.

De Graaff Reinetsche *Advertiser* meldt nog het volgende:—

Sedert onze laatste uitgave is de politie voortdurend aan het zoeken geweest naar de [illegible] van Rensburg, den vermoorde [illegible] vade[illegible] naar men om goed redenen gelooft, [illegible] in de bouweien rondom de stad is, tre[illegible] de van de eene plaats naar de andere gedurende den nacht, om ontdekking te vermijden. Zaterdag avond [illegible] de verdwaald was, zitten nabij den [illegible] Schuilvelds Hoek. Na daar eenigen tijd te zien geweest, hoorde hij voetstappen, en opkijkende zag hij een man hem naderen. Hij stond op om met hem te spreken, maar de man liep weg zoo hard als hij kon. Volgens de beschrijving die hij van den persoon gaf, was dit zoon van Rensburg. Op één avond sedert dien tijd werd hij nabij de locatie gezien, toen hij trachtte brood te koopen. Op Donderdag nacht voerde hij een schaap weg uit de kraal van den heer Basson nabij de Derde Drift. Dit zegt Basson ten minste, zoo als men vertelt, want hij zag hem en kent hem goed. Hij wendde, waarschijnlijk, geene poging aan om hem te vatten, want de menschen zeggen: hij die zijn eigen vader met zulk eene vreeselijke vastbrandenheid kon vermoorden, zou niet aarzelen, anderen van het leven te beroven, ten einde aan de straf te ontkomen. Het geloof heerscht algemeen, dat, als hij niet spoedig wordt gepakt, de eene of andere vriend hem van paarden zal voorzien, als wanneer hij misschien aan ontvluchten, ofschoon de kans thans niet zoo groot is, dewijl het gerucht omtrent de misdaad en de beschrijving in het bevel ter inlichtenisneming door al deze distrikten heen zal zijn verspreid en de menschen op de wacht zal zetten. Vroeselijk en onnatuurlijk als de misdaad was, als hij die heeft gepleegd is er geen gebrek aan menschen die met den zoon sympathiseeren. De oude van Rensburg was volstrekt niet bemind. Verre van daar. En die menschen leggen hun gevoel aan den dag door eene uitdrukking die een paar dagen geleden door een hunner werd gebruikt: "Ach, die ou man!

De Opvoeding onzer Dochters.

De *Express* geeft onder het hoofd "het Dames Instituut Eunice," een paar artikelen over dit onderwerp, waaruit wij het volgende overnemen als van algemeen toepassing :—

Verplaatsen wij ons voor een oogenblik in 't stille en beschiedene maar tevens nette en gerieflijke woonvertrek op de eenzame plaats van den Vrijstaatschen boer. Het is avond; de man heeft den last van de hitte des daags gedragen en gaat zitten om de *Express* te lezen (want dat deze in elk Vrijstaatsch huisgezin moet gevonden worden, spreekt wel van zelf); zijne rib heeft aan zijne zijde plaats genomen, om—een oude broek te lappen, al was zij ook eens in 't Dames Instituut eene vrijtige schrijfster. Het zal dan toch zeker een wensch en eene behoefte voor hem zijn, om aan zijne betere helft nu en dan eenige gewichtige en belangrijke berigten daaruit te kunnen mededeelen aangaande de politiek, den handel, den landbouw, van hier en van elders. Dat zal hem echter onmogelijk zijn, wanneer de aandrassende zijner veelbemindde zich niet verder uitstrekt dan tot den naasten winkel, van waar de vrouw de breikoe weg tot haar hoopvol zoontje heeft gebracht, [illegible] niet, wanneer de kennis der geschiedenis zijner Dulcinea niet verder gaat dan tot haren eigen sublieme oorsprong of uiterst tot dien van vader en grootvader; bij aan het niet, wanneer de staatkundige zijner statige wederhelft ophoudt bij de bewustheid, dat het rijk, waar zij de zon ziet jagen onderaan, tot den Vrijstaat moet te behoren, niet vermeldende, dat er ook een rijk bestaat waar de zon niet onderaan! Is het dan ook niet een natuurlijk en wenschelijk verlangen dat de man gevoedt, die aanbidder der gemeente, als een lid van den Vrijstaat, de belangen van Kerk en Staat in het denken hoofd overwegt en op een liefhebbend hart dragt, om daarover ook met zijn liefhebbend "hartje" te kunnen spreken en de wijze gedachten zijns hoofds te kunnen mede deelen aan haar, van welke hij het hoofd is? Dan is alleen menschelijk maar ook wenschelijk zou dit zijn, want ik geloof zelfs (zonder in het minst voor het vrouwelijk bestuur te willen buigen en aan de dames in 't politieke zoowel als in 't huiselijke leven eene leidende stem te willen toestaan), dat wij [illegible] in der ongerijmde en onvoorstanbare beslissingen van den Vroedraad zouden te vermeiden hebben, als de echtgenoten (maar dewelken de mannen immer hoeven te moeten door bedoelde opvoeding op eene Meisjesschool genoten, in staat waren, om aan haar ander gebeente eenen meer zaakkundigen en doelmatigen raad te geven. Hoe kunnen zij dit echter doen, indien de vrouw hare wetenschap omtrent herkelijke zaken moet bepaald zien tot betreen zij gedurende de paar weken voor de aanneming geleerd heeft, en met den Staat en de staatkunde niet meer bekend geworden is dan door het gebrekkig of ten minste beperkt onderwijs van een schoolmeester op de plaats in gelijk is? Kan onder zulke omstandigheden de huisvrouw hare plaats in de familie, die immer een kleine Staat, eene kleine kerk behoort te zijn, voldoende bekleeden? En nu, Vrijstaatsche ouders, juist om tot deze hare toekomstige roeping als huisvrouwen en moeders, om uwe dochter op te leiden en de hoogte en diepte, den ernst en de waarde er van te leeren begrijpen is het doel der Vrijstaatsche Meisjesschool. Hetgeen er in kennis van talen en meetk

PAPENDORP.

[illegible]

CORRESPONDENTIE.

WIJ STELLEN ONS GEEN ENIGE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR DE INHOUD VAN ONZE CORRESPONDENTIEN.

DE HOLLANDSCHE TAAL.

OPWEKKING VAN DE HOLLANDSCHE TAAL OP KAAPSCHEN COMMUNICATIEN DOOR HEM ONTVANGEN.

Dit antwoord had langen tijd gelegen verzonden te zijn, doch is door omstandigheden, buiten mijne schuld, tot nu toe uitgesteld. Meer dan een onzer vrienden zal reeds gedacht hebben, dat de zaak, die wij bepleiten, reeds den weg van zoo vele andere goede voorstellen gegaan is en dat er niets van komen zal. Dit is gelukkig niet het geval. Reeds gaat in Zuid Afrika alles een weinig langzaam.

Ik wensch [illegible] nuttige aanhalingen te doen uit brieven door mij ontvangen:

"R" schrijft: "Ik wensch lid te worden van het Hull. Geen oogslapen met handen ziel aan de stichting van mede te werken. Doch duidelijk te verstaan, zonder te trachten om onze landsmannen tegen alles wat Engelsch is te [illegible] karnas te jagen. Laat dezelve [illegible] zuivere, fatsoenlijke, echte, onpartijdige, christelijke pleitrede zoo om de Hollandsche taal als haar die taal van de grote meerderheid van Afrikaanse [illegible] Dit kaart op mij [illegible]

[illegible] schrijft: "Ik w[illegible] goedkeuring [illegible] Zo [illegible]

[illegible] zal [illegible]

[illegible] zijn, doch [illegible] Meer dan een onzer vrienden zal reeds gedacht hebben, dat de zaak, die wij bepleiten, reeds den weg van zoo vele andere goede voorstellen gegaan is en dat er niets van komen zal. Dit is gelukkig niet het geval. Reeds gaat in Zuid Afrika alles een weinig langzaam.

Ik wensch [illegible] nuttige aanhalingen te doen uit brieven door mij ontvangen:

"R" schrijft: "Ik wensch lid te worden van het Hull. Geen oogslapen met handen ziel aan de stichting van mede te werken. Doch duidelijk te verstaan, zonder te trachten om onze landsmannen tegen alles wat Engelsch is te [illegible] karnas te jagen. Laat dezelve [illegible] zuivere, fatsoenlijke, echte, onpartijdige, christelijke pleitrede zoo om de Hollandsche taal als haar die taal van de grote meerderheid van Afrikaanse [illegible] Dit kaart op mij [illegible]

[illegible] schrijft: "Ik w[illegible] goedkeuring [illegible] Zo [illegible]

[illegible] zal [illegible]

[illegible] Ds. L. [illegible] Maar neen. Ds. L. [illegible] bij den kop, en hering wat dat er "jaren lang aldaar [illegible] wordt over [illegible] wederzijdsche belangstelling die er bestond in de waarneming der openbare eeredienst." Doch dit feit dat hem waarlijk dienstig is, maakt hij nu zelf weer te niet door te herinneren dat er [illegible] Ds. Faure en Ds. Noethling op de laatste Ring-vergadering opmerkten "dat het te Kaapstad, blijkens het verslag, nu zoo bevredigend is, tegenover vroegere jaren." Door die herinnering jaagt hij den moordolk in [illegible] hart zijner eigene bewering. Waarsaa immers is die bevredigende verandering te danken dan aan de afgezaagde en geijkte prediking van Ds. Stegmann, Robertson en Luckhoff. Ds. L. [illegible] ver van Kaapstad gezwegen hebben. Zij maakt volgens zijn eigen aanwijzen, zijne beschuldiging [illegible] een onwaarheid.

Wat hij zegt, dat bewijst hij, verklaart Ds. L. Hij heeft [illegible] gezegd, dat de "termen der Orthodoxe prediking afgezaagd en geijkt zijn." Hoe bewijst hij dat? [illegible] op te roepen, dat zij [illegible] bewijzen dat de Orthodoxe prediking [illegible] die denken willen. [illegible] Ds. L. [illegible] Maar wijze van [illegible] Hij [illegible] op hem daarover [illegible] zijne beschuldiging onwaar [illegible] bewijzen [illegible] Ds. L. [illegible] de Orthodoxe [illegible] Waarom [illegible] Ds. L. [illegible] zijne [illegible] Maar Ds. L. [illegible] "Met de [illegible] Ds. L. [illegible] Hoe [illegible] Ds. L. [illegible] de Orthodoxe [illegible] Hoe weet hij niets van [illegible] *Terra incognita*. [illegible] Ds. de Beer [illegible] zijne [illegible] verwachten, [illegible] bewijs [illegible] te geven op de [illegible] van dezer eeuw"—van die verklaring [illegible] Ds. L. zich in de Orthodoxe [illegible] gepakt, is hij bij en staat te zeggen welke [illegible] zij al of niet kan beantwoorden.

[illegible]

Dat de Orthodoxe predikanten op eerbejag uit zijn, [illegible] te bewijzen.

Dat de [illegible] van de Orthodoxe prediking weggevoerd [illegible] bewijs dat op het tegenwoordige [illegible]

De Orthodoxe prediking geijkt en afgezaagd [illegible] bewijs te eischen [illegible] dat *niet* is.

[illegible] de levensvragen der eeuw [illegible] bewijst hij—door [illegible] te geven die [illegible] de beschuldiging is van het Roomsch [illegible]

E. Z. I. de Beer.

[illegible]

VERREKIJKER [illegible] BRILLEMAN.

[illegible]

Nooit [illegible] nabijheid van [illegible] heel veine [illegible] met zo[illegible] van Ro[illegible] Hoe [illegible] van [illegible] Ds. L. [illegible] Maar [illegible] Ds. L. [illegible] Maar [illegible] Ds. L. [illegible] Maar